

Til: Arter og Naturbeskyttelse (naturbeskyttelse@mst.dk)
Fra: (Ingen afsender)
Titel: Høringssvar - Naturplaner - Høring af Natura 2000-planer 2022-2027
E-mailtitel:
Sendt: 23-05-2022 13:00

Sag nr. 2022 - 38754: Høringssvar naturplaner - NJL - Lille Vildmose, Tofte Skov og Høstemark Skov

Modtaget via hjemmesiden den 23-05-2022 13:00:12

Kvitteringsnummer: qyyk249bs8

Høringssvar til udkast til Natura 2000-planer 2022-2027

Med forbehold for byrådets godkendelse den 30. maj 2022 har Aalborg Kommune følgende bemærkninger til Natura 2000-planen for område N17:

Områdebeskrivelse

Arealoppgørelsen af habitatnaturtyperne er opdelt i forskellige grafer med forskellige skalaer, hvilket vanskeliggør præcis aflæsning og sammenligning. Dette gælder især for tilstandsklasser, der kun udgør en mindre del af det samlede areal af naturtypen. Grupperingen af naturtypernes tilstandsklasser i arealangivelserne gennem teksten er inkonsekvente, hvilket gør sammenligning og videre brug af planen i forvaltningen mere vanskelig. Det vil øge brugbarheden, hvis der fx blev angivet en tabel, hvor tallene kan aflæses direkte.

Aalborg Kommune finder, at den kortfattede beskrivelse af Natura 2000-området fint formidler de særlige naturværdier, der er for området.

I beskrivelsen af naturtyperne skriver Miljøstyrelsen, at "højmosearealerne (7110) er overvejende i god/høj tilstand (primært høj)". Det er Aalborg Kommunes vurdering, at dette ikke er et retvisende billede af tilstanden af højmoserne. Naturtypen bør i gunstig tilstand have naturlig hydrologi, dvs. så god vandhusholdning og næringsstatus, at der ikke forekommer opvækst af birk. Desuden bør der være en dækning af sphagnummosser på mere end 70-90% (ifølge nogle eksperter) og udbredt forekomst af naturlige højljer og dertil knyttede arter som hvid næbfrø, *Sphagnum cuspidatum* og soldug. Denne tilstand findes endnu ikke i Portlandmosen, stort set ikke i Høstemark Mose og kun delvist på partier af Paraplymosen. Desuden findes det heller ikke langs hele den vestlige del af Tofte Mose i en 200-400 m bred zone. Det er Aalborg Kommunes opfattelse, at tilstandsvurderingsberegningen ikke tillægger nok vægt til gunstig hydrologi, dækning af sphagnum, samt at der særligt for Portlandmosens vedkommende gælder, at vedplanterne forekomst er holdt lav ved rydning af vedplanter for få år siden, og at opvækst af nye vedplanter således er et tilbagevendende problem. Hydrologien er i de seneste år blevet forbedret i højmoserne til det bedst mulige niveau gennem en række projekter i området. Det er Aalborg Kommunes vurdering, at der med fortsat pleje vil kunne opnås en god tilstand, men at dette vil være over en længere tidshorisont.

Dertil er det Aalborg Kommunes opfattelse, at en stor del af fennerne i Mellemområdet er af sådan en tilstand, at de bør tages med i kortlægningen som brunvandede søer og nedbrudt højmose.

Målsætninger

Aalborg Kommune er positivt indstillet over for planlægningens overordnede mål om naturlige dynamikker og processer, men det er Aalborg Kommunes opfattelse, at de tilskudsordninger, der i dag findes, ikke i tilstrækkeligt omfang understøtter kommunens muligheder for at skabe rum til naturlige dynamikker og processer. Se afsnit om indsatsprogrammer.

Det er stadig kommunens vurdering, at det konkrete mål, der har fremgået af tidligere planer, om en 40-70% forøgelse af højmosearealet på langt sigt, bør videreføres i denne plan, da Lille Vildmoses højmosseflader er af international betydning. En sådan målsætning skaber også en bedre sammenhæng med den fredning, der påhviler området. I fredningen er en stor del af Mellemområdet, Purker Fenner samt Smidie Fenner udlagt til naturgenopretningsformål, og der er således i fredningen også gjort plads til virkeliggørelse af en 40-70 % øgning af højmosearealet på langt sigt.

Genoprettelse af højmose kan på langt sigt skabe modstridende interesser med bevarelse af levesteder for fuglearter. Særligt Mellemområdets fenner er angivet som levested for fugle, der lever i rørsump. På langt sigt vil området udvikle sig fra søer med rørvegetation til højmosseflade, og levesteder for bl.a. rørdrum og rørhøg vil i takt med dette mindskes.

Indsatsprogram

Det er planperiodens overordnede mål, at der skabes rum til naturlige dynamikker og processer. Etablering af naturlig hydrologi er i Lille Vildmose en forudsætning for at naturlige dynamikker og processer kan finde sted. Lukning af grøfter i Portlandmosen har forbedret hydrologien, men på trods af denne forbedring er vandhusholdning stadig suboptimal, og der vil på sigt kunne blive behov for yderligere projekter, ligesom der

vil være behov for yderligere lukning af grøfter i øvrige dele af Mellemområdet. Der findes desværre ikke længere tilskudsordninger til denne type af projekter.

En af de områdespecifikke retningslinjer for Lille Vildmose er bekæmpelse af invasive arter på 53 ha med fokus på områder, hvor disse arter har en dækningsgrad på over 10%. Der er i planen ikke angivet, hvilke arter, der er tale om, samt hvor disse 53 hektar er beliggende. Der fremgår ikke et datasæt med invasive arter på MiljøGIS. Ifølge kommunens kendskab til området er sitkagran og bjergfyr invasive arter, som ud over på de tørre naturtyper i Natura 2000-området, forekommer i Portlandmosen pga. den suboptimale vandhusholdning samt i kantskovene til Toftemose og Paraplymosen. Der findes ikke tilskudsordninger, der målretter sig bekæmpelse af invasive arter, som for visse arters vedkommende kan være vanskelige og omkostningsfulde at bekæmpe.

Opsummering af indberetning

Nedenfor vises de oplysninger som er blevet indberettet.

Afgiv høringssvar

Afsender af høringssvar	Aalborg Kommune
Afsenders e-mailadresse	byer.natur@aalborg.dk
Afsenders telefonnummer	
Interessenttype	Kommunal myndighed
Tilføj kontaktperson	
Høringssvaret er af generel karakter	
Områdenavn	Lille Vildmose, Tofte Skov og Høstemark Skov
Områdenummer	17
Datagrundlag	✓
Indsatsprogram	✓
Lovgrundlag	
Modstridende interesser	✓
Målsætninger	✓
Rollefordeling	
Strategisk Miljøvurdering (SMV)	
Udpegningsgrundlag og områdeafgrænsning	
Økonomi	
Andet relateret til høring af Natura 2000-planer	
Skriv høringssvar	Med forbehold for byrådets godkendelse af høringssvaret den 30. maj 2022 har Aalborg Kommune følgende bemærkninger (vedhæftet) til planen for N17. Høringssvaret er godkendt af By- og Landskabsudvalget den 12. maj 2022.
Vedhæft dokumenter og/eller billeder	Høringssvar til udkast til Natura 2000-planer_N17.pdf

Indsendt 23-05-2022 13:00. Kvitteringsnummer QY-YK2-49-BS8.

Til: Arter og Naturbeskyttelse (naturbeskyttelse@mst.dk)
Fra: (Ingen afsender)
Titel: Høringssvar - Naturplaner - Høring af Natura 2000-planer 2022-2027
E-mailtitel:
Sendt: 24-05-2022 21:31
Bilag: Opsummering.html;

Sag nr. 2022 - 39311: Høringssvar naturplaner - -

Modtaget via hjemmesiden den 24-05-2022 21:31:17

Kvitteringsnummer: v7z5fganex

Opsummering af indberetning

Nedenfor vises de oplysninger som er blevet indberettet.

Afgiv høringssvar

Afsender af høringssvar	██████████, DOF Nordjylland
Afsenders e-mailadresse	████████████████████
Afsenders telefonnummer	██████████
Interessenttype	Organisation, forening mv
Tilføj kontaktperson	✓
Kontaktpersons navn	██████████
Kontaktpersons e-mailadresse	████████████████████
Kontaktpersons telefonnummer	
Høringssvaret er af generel karakter	✓
Datagrundlag	
Indsatsprogram	✓
Lovgrundlag	
Modstridende interesser	
Målsætninger	✓
Rollefordeling	
Strategisk Miljøvurdering (SMV)	✓
Udpegningsgrundlag og områdeafgrænsning	
Økonomi	
Andet relateret til høring af Natura 2000-planer	
Skriv høringssvar	17. Lille Vildmose, Tofte Skov og Høstemark Skov Lille Vildmose rummer den største højmoser i Nordvesteuropas Lavland. På grund af dræning og vandløbsregulering fra det tilstødende kulturlandskab befinder den vestlige del sig i ugunstig bevaringstilstand. Højmosens oprindelige struktur med tuer og høljer, der holder på nedbøren, er under nedbrydning, og en tæt bevoksning af birk breder sig fra vest. En række fugle, arter og naturtyper, som fremgår af udpegningsgrundlaget tilknyttet vådområder, har fået ringere kår. Det vil være muligt at genoprette hydrologien og forhindre vandafstrømningen ved at etablere et dige/menbran ud mod det tilstødende, lavtliggende landbrugsområde mod vest. Det bør derfor være et ufravigeligt krav, at der i den endelige Nature 2022-2026 plan tilføjes, at mosens vestkant skal sikres, så der skabes fornyet vækst i de levende sphagnummosser.
Vedhæft dokumenter og/eller billeder	

Indsendt 24-05-2022 21:31. Kvitteringsnummer V7-Z5F-GA-NEX.

Til: Arter og Naturbeskyttelse (naturbeskyttelse@mst.dk)
Fra: (Ingen afsender)
Titel: Høringssvar - Naturplaner - Høring af Natura 2000-planer 2022-2027
E-mailtitel:
Sendt: 24-05-2022 12:03
Bilag: Natura 2000 Lille Vild Mose.doc;

Sag nr. 2022 - 39128: Høringssvar naturplaner - NJL - Lille Vildmose, Tofte Skov og Høstemark Skov

Modtaget via hjemmesiden den 24-05-2022 12:03:32

Kvitteringsnummer: kek6rw2bn8

Natura 2000-plan 2022-2027

Lille Vildmose, Tofte Skov og Høstemark Skov

Natura 2000-område nr. 17

Danmarks Naturfredningsforenings Aalborg afdeling har nedenstående kommentarer til Miljøministeriets udkast for natura 2000 område nr. 17 Lille vildmose fra 2022- 2027.

I afsnit 3. Målsætninger siges det: Efter Habitatbekendtgørelsen, Naturbeskyttelseslovens § 19b og Skovlovens §17 skal det sikres, at udpegningsgrundlaget i området ikke skades. Herunder gælder især, at arealet af naturtyper og levesteder for arter er stabilt eller i udbredelse, at naturtypernes strukturer og funktioner fortsat er til stede, og at bestande af arterne viser, at arten på lang sigt vil kunne opretholde sig selv som en levedygtig bestanddel af dens naturlige levesteder.

Endvidere formuleres det i de Overordnede målsætninger for Natura 2000 området, at lysåbne naturtyper som aktiv højmose (7110) sikres og forekomsterne sammenbindes hvis muligt.

En øgning af arealet med aktiv højmose i dette Natura 2000 område prioriteres højere end arealer med skovbevokset tørvemose.

I afsnit 4. Indsatsprogrammets generelle retningslinjer er der opregnet en række initiativer, som skal sikre en grundlæggende beskyttelse af udpegningsgrundlaget.

I betragtning af ovennævnte kan det undre, at der ikke er formuleret konkrete initiativer til at standse nedbrydningen af Tofte Moses vest-kant.

Tofte Moses vest- kant er under hurtig og kraftig nedbrydning og tilgroning med vedvegetation. Dette skyldes, at Haslevgårde Å er flyttet fra dennes oprindelige placering, helt ind til Tofte Moses vest-kant. Denne ”nye” placering af vandløbet har medført, at der foregår en konstant dræning og dermed nedbrydning af Tofte Moses vest-kant.

Derfor er det helt afgørende for at opretholde gunstig bevaringstilstand for hele Nordvesteuropas største aktive højmose, at Natura 2000 planen 2022- 2027 indeholder konkrete krav om, at nedbrydningen af højmosen standses og gunstig bevaringstilstand genoprettes.

En sådan indsats vil uundgåeligt fordre stillingtagen til behovet for etablering af bufferzoner ved ikke kun denne del af højmosen, men også andre af de mest sårbare naturtyper i Lille Vildmose.

DN's Aalborgafdeling bifalder, at naturlige processer og naturens robusthed, udvidelse af arealet med urørt skov og fokus på tiltag mod klimaforandringer er vigtige prioriteringer i planen.

Udtagning af kulstofholdige landbrugsjord kan blive et uvurderligt bidrag ikke blot for klimaindsatsen men også for at forbedre tilstanden i værdifulde naturområder som Lille Vildmose.

Opsummering af indberetning

Nedenfor vises de oplysninger som er blevet indberettet.

Afgiv høringssvar

Afsender af høringssvar	
Afsenders e-mailadresse	
Afsenders telefonnummer	
Interessenttype	Organisation, forening mv
Tilføj kontaktperson	✓
Kontaktpersons navn	
Kontaktpersons e-mailadresse	
Kontaktpersons telefonnummer	
Høringssvaret er af generel karakter	
Områdenavn	Lille Vildmose, Tofte Skov og Høstemark Skov
Områdenummer	17
Datagrundlag	
Indsatsprogram	✓
Lovgrundlag	
Modstridende interesser	✓
Målsætninger	
Rollefordeling	
Strategisk Miljøvurdering (SMV)	
Udpegningsgrundlag og områdeafgrænsning	
Økonomi	
Andet relateret til høring af Natura 2000-planer	✓
Skriv høringssvar	Se vedlagte bilag
Vedhæft dokumenter og/eller billeder	Natura 2000 Lille Vild Mose.doc

Indsendt 24-05-2022 12:03. Kvitteringsnummer KE-K6R-W2-BN8.

Til: Miljøstyrelsen, Arter og Naturbeskyttelse
Fra: " Borger " <[REDACTED]>
Titel: Høringssvar naturplaner - NJL - Lille Vildmose, Tofte Skov og Høstemark Skov - kopi af udtalelse
Sendt: 23-09-2022 16:33

Sag nr. 2022 - 73575: Høringssvar naturplaner - NJL - Lille Vildmose, Tofte Skov og Høstemark Skov

Modtaget via mail den 23-09-2022 16:33

Akt-id.: 5939104

Kære [REDACTED]

Mange tak for at gøre os opmærksomme på vedlagt fejlindsendt udtalelse fra Naturfonden.
Vedlagte skulle have været indsendt. Vi er glade for, at I vil tage det med i høringen.

Vedr. udtalelse om Vejlerne kan jeg orientere om, at vi har indkaldt til møde i morgen onsdag den 7.9.2022 i Vejlerne med miljøchefer i fra Miljøstyrelsens lokale enhed, Limfjordsrådet, Thisted og Jammerbugt kommuner samt forskere fra Aarhus Universitet mhp. at afklare, hvor præcis forureningen af animalsk kvælstof til de Østlige Vejler kommer og sondere muligheder for at imødegå det.

Det er en stor hjælp for os og myndigheder, hvis de nye Natura 2000-planer er med til at påtale den negative udvikling og målsætte gunstig bevaringsstatus for udpegede habitatnaturtyper og -arter – også gennem vandhandleplaner.

De bedste hilsner

Borger

[REDACTED] - [REDACTED]

T: [REDACTED]
D: [REDACTED]
M: [REDACTED]
E: [REDACTED]

Kampmannsgade 1, 6. sal
DK-1604 København V.
CVR: 30 20 55 96
www.avjf.dk

UDTALELSE

DATO: 20. maj 2022
TIL: Miljøstyrelsen
FRA: [REDACTED]
EMNE: **Bemærkninger til Udkast til Natura 2000-planer 2022-2027**

Her følger Naturfondens bemærkninger til udkast til Natura 2000-planer 2022-2027.

Naturfonden har gennemlæst de 16 udkast til Natura 2000-planer, som dækker vores naturejendomme. Vi er som udgangspunkt meget tilfreds med udkastene til Natura 2000-planer. Vi har bidt mærke i, at den nationale prioritering af indsatsen i tredje planperiode sigter på at skabe mulighed for mere naturlige processer og naturens robusthed, udvide arealet med urørt skov samt fokus på tiltag mod klimaforandringer. Det flugter langt henad vejen Naturfondens intentioner med forvaltningen af vores naturområder. Vi afventer spændt, hvorledes det vil blive udmøntet i Natura 2000 handleplanerne.

To områder vil vi dog henlede opmærksomheden på:

Natura 2000-område nr. 17 Lille Vildmose, Tofte skov og Høstemark Skov

Højmosen Tofte Mose er den centrale naturtype for Natura 2000-udpegningen. Den er en af Nordvesteuropas største lavlandshøjmoser og den eneste i Danmark, der er så stor og forholdsvis uforstyrret, at den rummer karakteristiske højmosestrukturer som sekundære søer. Tofte Mose er en særlig højt prioriteret habitatnaturtype, det er et stort areal og levested, indeholder stærkt truede naturtyper og særlige danske ansvarsarter og - habitatnaturtyper. Med andre ord - alt bør sættes ind på at sikre denne natur.

Natura 2000-basisanalysen og -planen beskriver den aktive højmose som værende generelt i god eller høj naturtilstand. Men planen beskriver også, *"at 173 ha af arealet med højmose og hele arealet med nedbrudt højmose er i ugunstig tilstand. Dette hænger sammen med uhensigtsmæssige hydrologiske forhold og deraf følgende tilgroning med urtevegetation og vedplanter, herunder også invasive arter. Problemet er særlig udtalt langs den ydre del af Tofte Mose. Størstedelen af arealerne er påvirket af afvanding med svag til udbredt effekt, heraf knap 1/3 med tydelig til udbredt effekt, hvor fugtigbundsvegetation kun findes på dele af arealet eller hist og her."*

Sagen er, at mens højmosen er sikret mod nord (bl.a. ved gennemførelse af et stort LIFE-projekt), øst og syd, så bløder højmosens vestkant vand til Haslevgård Å på en 8,5 km lang strækning. Forundersøgelser er gennemført til at genoprette tilstanden. **Men denne problemstilling fremgår slet ikke af målsætninger eller af retningslinjer for Udkast til Natura 2000-planen for Lille Vildmose.**

Såfremt kommuner og Naturfond skal kunne løfte et LIFE-projekt for at genoprette denne tilstand, vil det være et krav, at Natura 2000-planen som minimum indeholder en målsætning og gerne også en retningslinje for at genoprette naturtilstanden for højmosen i Natura 2000-planen. Vi anbefaler, at det tilføjes Natura 2000-planen for Lille Vildmose.

Natura 2000-område 16 for Vejlerne

[REDACTED] har fra 2017-2021 gennemført en større undersøgelse med hjælp af Aarhus og Aalborg Universiteter af de Østlige Vejler. Det er der kommet en rapport ud af, som beskriver status og Udfordringer og handlemuligheder for at sikre biodiversitet og Natura 2000-planen for området – *"Udvikling af en forvaltningsstrategi der tilgodeser hele økosystemet i De Østlige Vejler"* (se

Kampmannsgade 1, 1604 København V
Tlf. [REDACTED] – Mail [REDACTED]
www.avjf.dk

<https://dce2.au.dk/pub/SR428.pdf>).

Undersøgelsen dokumenterer, at hele økosystemet i De østlige Vejlers søer har udviklet sig stærkt ugunstigt på alle parametre (fx omfattende ændringer i plante- og fiskesamfund) som følge af primært tilførte næringsstoffer fra animalsk produktion uden for Naturfondens arealer.

Ændringen har voldsomme negative konsekvenser for udpegede habitatnaturtyper som søbred med småurter (3130, Kransnålalgesø (3140), næringsrig Sø (3150), samt for udpegede ynglende og især rastende fugle. Tilstanden af søerne (Lund Fjord, Selbjerg Vejle, Glombak, Bygholm Nord) er således betydeligt værre end det fremgår af tilstandsvurderingen for udpegede habitatnaturtyper og – arter.

Forholdet bør fremgå af Natura 2000-planens målsætninger, således at det kan inddrages i retningslinjer for ferskvandsområder over 5 ha og indgå i målsætningerne for vandområdeplanerne.

For både myndigheder og Naturfond påhviler der store indsatser de kommende år for at rette op på den uheldige udvikling og tilstand af udpegede ferske habitatnaturtyper og -arter for de Østlige Vejler.

Naturfonden har 2022 - i konsekvens heraf - bevilget midler til en tilsvarende undersøgelse af tilstanden i de vestlige Vejler, som udføres af Aarhus Universitet.